

Mededelingen van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging

OPENINGSREDE VAN DE VOORZITTER DR. J. H. BECKING
OP DE 36STE VOORJAARSVERGADERING VAN DE
KONINKLIJKE NEDERLANDSE BOSBOUW VERENIGING
OP 25 MEI 1962 TE EINDHOVEN ¹⁾

Dames en Heren,

Ik heet U allen hartelijk welkom op deze 36ste algemene ledenvergadering van onze vereniging. Zoals gebruikelijk is wil ik hier in het bijzonder welkom heten de vertegenwoordigers van de Directies van het Staatsbosbeheer en de Nederlandse Heidemaatschappij, zomede die van de Besturen van het Bosschap en de Nederlandse Vereniging van Boseigenaren en de Pers.

Ongelukkigerwijze valt de datum van onze bijeenkomst ditmaal samen met die van de Nederlandse Vereniging van Boseigenaren te Putten, hetgeen wij in de toekomst door tijdig onderling overleg, zullen trachten te voorkomen. Het doet mij echter bijzonder genoegen dat enkelen toch de moeite hebben genomen na afloop van de bijeenkomst te Putten direct naar Eindhoven te reizen om ook deze vergadering bij te wonen.

Ook zou ik hier nog speciaal welkom willen heten onze nieuwe leden, voorzover deze hier aanwezig zijn en de hoop uitspreken, dat zij zich in deze kring spoedig geheel thuis zullen voelen.

Helaas is de afgelopen tijdsperiode niet zonder droeve gebeurtenissen voorbij gegaan. Op 15 november 1961 overleed te Baarn prof. Johanna Westerdijk, die zich door haar phytopathologische arbeid over schimmels een wereldvermaardheid heeft verworven, en op 10 februari 1962 te Stavorden ons geacht lid mr H. Th. s' Jacob. Ik zou U willen verzoeken staande met een ogenblik stilte, de nagedachtenis van deze voor de Nederlandse bosbouw belangrijke figuren te willen eren.

In de achter ons liggende periode vielen enige belangrijke jubilea. In de eerste plaats moge ik memoreren het zilveren huwelijksfeest van onze Beschermvrouwe H. M. Koningin Juliana en ons Ere-lid Z.K.H. Prins Bernhard. Bij deze gelegenheid heeft het Nederlandse volk op enthousiaste en hartelijke wijze blijk gegeven van haar oprechte aanhankelijkheid aan ons Vorstenhuis. Onze vereniging wil in deze vergadering naast de aanbidding

¹⁾ De najaarsvergadering van 23 oktober 1961 is in het november nummer 1961 abusievelijk de 36ste genoemd, doch was reeds de 37ste. Er zijn minder voorjaarsvergaderingen gehouden, zodat deze eerst de 36ste is geweest. Er volgt straks de 38ste najaarsvergadering. Red.

van haar eerbiedige gelukwensen ook uiting geven aan haar grote dankbaarheid voor de duurzame Hoge belangstelling in haar streven.

Op 28 februari 1962 bereikte ons geacht lid dr Th. C. Oudemans de 70-jarige leeftijd. Het Bestuur heeft gemeend dr Oudemans bij het bereiken van deze mijlpaal in zijn leven, wegens zijn velerlei verdiensten voor de bosbouw, te moeten voordragen voor het Lidmaatschap van Verdienste van onze vereniging, welk voorstel met algemene stemmen werd aanvaard. Het was mij een bijzonder genoegen hem tijdens de ter zijner ere georganiseerde, druk bezochte receptie op 3 maart in het Jachtslot van de Hoge Veluwe van deze welverdiende onderscheiding in kennis te mogen stellen.

Voorts zou ik nog willen memoreren, dat het H. M. de Koningin heeft behaagd ir A. Stoffels te benoemen tot Officier in de Orde van Oranje Nassau, waarmede ik onze Onder-Voorzitter van af deze plaats gaarne namens de Vereniging van harte geluk wil wensen.

Van het weer in de afgelopen periode is weinig opwekkends te vertellen; het is een naar, koud en nat voorjaar geweest, zoals wij dit in geen jaren hebben gekend. De hevige stormen in februari hebben, vooral daar waar de waterstand hoog was, belangrijke schade veroorzaakt in douglas-, fijnsparen lariks-opstanden. Alleen voor de jonge aanplant is dit weertype, zo strenge nachtvorsten verder achterwege blijven, gunstig geweest.

De nieuwe Boswet zal met 1 juli a.s. van kracht worden. In deze wet is onder Hoofdstuk VII aangegeven in hoeverre nadere voorzieningen door andere openbare lichamen mogelijk blijven. Met het oog hierop is door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten een Commissie samengesteld voor het ontwerpen van een model gemeentelijke verordening op het vellen van opstanden. Deze Commissie is onlangs met haar werk gereed gekomen. Haar goed gedocumenteerde rapport is in de Blauwe Reeks onder de titel „De Boswet en de Gemeenten” gepubliceerd, dat ik in Uw aandacht zou willen aanbevelen. Ongetwijfeld zal de ontworpen model-verordening de uniformiteit in de gemeentelijke wetgeving op dit gebied zeer bevorderen.

Op 5 augustus 1960 werd bij de Tweede Kamer van de Staten Generaal een Ontwerp „Bestrijdingsmiddelen-wet” ingediend, welk ontwerp op 8 maart j.l. in de Tweede Kamer in behandeling is gekomen. In de bij deze wet in te stellen Bestrijdingsmiddelen-Commissie was oorspronkelijk voor de Bosbouw geen plaats ingeruimd. Op aandrang van enige Kamerleden heeft de Regering bij Nota van Wijziging in deze leemte voorzien, waarna deze wet zonder hoofdelijke stemming is aanvaard.

Het Bosschap heeft op 8 februari 1962 een adres tot de Leden van de Tweede Kamer gericht omtrent de Belasting-wetsontwerpen, waarin een aantal wijzigingen worden bepleit om de instandhouding van de Landgoederen, die onder de Natuurschoonwet zijn gerangschikt, niet in gevaar te brengen. Ook naar mijn mening zou het aanbeveling verdienen alle fiscale faciliteiten van de Natuurschoonwet-landgoederen samen te vatten in de op stapel staande Natuurschoonwet.

Voorts zou ik nog Uw aandacht willen vestigen op enkele recente publicaties, het zijn:

„de Wandelgids voor de boswachterijen Sprielder- en Speulderbos” van het Staatsbosbeheer;

„de hoge Bosgronden van Midden-Nederland” van de Stichting Bodemkartering;

„de Natuurreservaten van Nederland” van de SHELL, en

„de Bestrijding van Bos- en Heidebranden” van het Bosschap.

Wat de activiteiten van onze Vereniging betreft meen ik in de eerste plaats te mogen vermelden de zeer druk bezochte Studiekring-dag op 23 februari j.l. te Arnhem, die gewijd was aan de afzetmogelijkheid van inlands hout. De discussieleider prof. dr Th. M. Thurlings heeft deze als een forum georganiseerd, waarbij gedurende het eerste gedeelte de verschillende inleiders hun inzichten tegenover elkaar verdedigden, waarna in het tweede gedeelte de overigen aan het woord kwamen. Deze organisatievorm heeft de gedachtewisseling zeer verlevendigd. Een woord van dank aan de Studiekring-commissie, de inleiders en vooral aan de eminente discussieleider is hier zeker op zijn plaats.

Aansluitend hierop kan ik vermelden, dat de houtmarkt in 1962 een zwakke stijgende tendens vertoont, welke echter geheel door de gestegen opwerkingskosten van het hout worden gecompenseerd, zodat de prijzen van het hout op stam zich op hetzelfde niveau zullen handhaven als verleden jaar.

Van de beschouwingen op de Studiekringdag heb ik de indruk meegenomen dat de afzetmogelijkheden van het inlands hout geenszins ongunstig zijn. Dit zou een hogere kap, meer in overeenstemming met de bijgroei, zeker kunnen rechtvaardigen, hetgeen bovendien de noodzakelijke conversie in beter producerende houtsoorten ten goede zou komen.

Een tweede indruk is, dat het inlands hout, met uitzondering van het eikenhout, eigenlijk maar weinig concurrentie ondervindt van het buitenlands hout. Door deze omstandigheid kan een verlaging van de zeer drukkende omzetbelasting, die thans ongeveer 30% van de bedrijfswinst opeist, zeker overweging verdienen. Men mag hierbij toch niet uit het oog verliezen, dat de bossen in ons land zonder enige geldelijke vergoeding een steeds belangrijker wordende sociale functie vervullen.

Het Nederlands Bosbouw Tijdschrift vertoont door de vele bijdragen van onderzoekinstellingen een verheugende groei. Anderzijds brengen de daaraan verbonden hogere kosten voor de Vereniging ook zorgen mede, die om intering van het kapitaal te voorkomen, slechts kunnen worden opgevangen door een verhoging van de contributies, donaties en abonnementen. Naar mijn mening vertoont de inhoud van ons tijdschrift de laatste tijd een zekere eenzijdigheid, die ik gaarne gecompenseerd zag door bijdragen over de sociale betekenis van het bos, b.v. over recreatie, verzorging van landschapsschoon en natuurbescherming, opdat ons tijdschrift aan een ieder wat wils kan bieden. Ik zou daarom de op dit gebied deskundige leden van onze vereniging willen opwekken ook eens de pen ter hand te nemen.

Voor de bij de jubileumviering toegezegde klapper op de verschenen jaargangen van ons tijdschrift heeft dr J. van Soest eindelijk een drukker kunnen vinden, zodat wij hopen dit jaar onze belofte nog te kunnen nakomen.

Op 4 april 1962 is wederom de op initiatief van onze vereniging ingestelde Nationale Boomfeestdag gevierd. Het hiervoor in het leven geroepen Landelijk Comité voor de Organisatie van Boomfeestdagen, dat onder voorzitterschap van dr J. de Hoogh bij het Staatsbosbeheer te Utrecht is gevestigd, is er dit jaar in geslaagd hiervoor bij 50 gemeenten — verspreid over 10 provincies, waarbij alleen Limburg nog ontbreekt — belangstelling te wekken. Een 12-duizendtal schoolkinderen hebben op die dag met veel enthousiasme medegewerkt aan de instandhouding van bos en landschapsschoon in ons land. Het aan deze organisatie verbonden werk wordt allengs

zo omvangrijk, dat het vormen van Provinciale Comité's wenselijk wordt, waarbij het Landelijk Comité zich dan ten volle kan wijden aan het interesseren van nieuwe gemeenten.

In de vertegenwoordiging van het Bestuur van onze Vereniging in de Raad van Toezicht voor de Stichting Natuurfonds is dr J. de Hoogh op zijn verzoek vervangen door mijn persoon. Ik heb op 14 mei j.l. de vergadering van het Natuurfonds bijgewoond en daar ervaren, dat deze Stichting in de gelukkige omstandigheid verkeert over zo ruime middelen te beschikken, dat telken jare de helft daarvan aan haar kapitaal kan worden toegevoegd.

Hiermede zou ik dan mijn overzicht over de belangrijkste gebeurtenissen in het afgelopen tijdvak willen besluiten en verklaar ik de 36ste voorjaarsvergadering van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging voor geopend.

DE 36ste VOORJAARSBIJENKOMST OP 25 EN 26 MEI 1962

Deze voorjaarsbijeenkomst werd, met Eindhoven als centrum, gewijd aan de gemeentebossen, welke destijds veelal zijn ontstaan uit bebossing van woeste gronden met renteloos voorschot van de Staat en welke veelal worden verzorgd onder technische voorlichting van het Staatsbosbeheer.

Samengekomen in hotel „Centraal” te Someren, begaf het gezelschap zich allereerst naar het gemeentehuis van Someren, waar het tot velen tijdens een zeer gastvrije ontvangst door burgemeester en wethouders van Someren voor het eerst doordrong, dat men te gast was in een stadhuis.

De burgemeester gaf een interessant exposé over historie, groei en hedendaagse situatie in dit welvarende dorp aan de toegangspoort tot de Peel. De gemeente Someren verheugt zich in een bezit van ongeveer 1400 hectare bos en natuurschoonreservaat. Dat de bossen, die op veelal arme gronden zijn aangelegd een veelheid van problemen opwerpen, kon ir L. C. Geerling, die na de lunch een inleiding op de excursies hield en beide dagen op voortreffelijke en boeiende wijze de leiding van de excursies had, getuigen.

Het zou te ver gaan hier op alle facetten, die bij de verschillende objecten ter sprake kwamen, diep in te gaan. Vermeld zij slechts dat men gebukt gaat onder het zogenaamde „dennen sterven”; een verschijnsel dat zich alom en op grote schaal openbaart aan de grovedennenopstanden van 20—30 jaar en ouder en waarvan men de vermoedelijk complexe oorzaak nog niet exact heeft kunnen analyseren. Men zoekt in de richting van physiologische oorzaak, o.a. de invloed van klimatologische omstandigheden (streng winter, droge zomer) op wellicht ondeugdelijke herkomsten. Ook strooiselroof, te hoog zinkgehalte, deficiëntie van sporen-elementen, wortelrot, te zwakke dunning en te hoge grondwaterstand worden in de beschouwingen betrokken. De moeilijkheden, die van deze massale sterfte een gevolg zijn, zijn o.a. die van een versnelde hervorming, de hierbij te kiezen houtsoorten, de verjongingsmethodiek, groundbewerking en bemesting.

Voorts toonde ir Geerling het gezelschap een groot complex van uit bezaaiing verkregen jong bos van Corsicaanse den, groveden en Oostenrijkse